

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3723/2555

บริษัท มิตรสุขสมิโตโม อินชัวร์รันส์ จำกัด

โจทก์

บริษัท โพรแอกทีฟ โลจิสติกส์ จำกัด กับพวก

จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 616

คดีนี้มีมูลเหตุจากการที่บริษัท ย. ในประเทศไทย สั่งซื้อเครื่องอัดฉีดพลาสติกจากประเทศญี่ปุ่น สินค้าถูกขนส่งทางทะเลจากท่าเรือเมืองโยโกฮาม่ามาถึงท่าเรือกรุงเทพ และผู้ซื้อได้เอาประกันภัยความเสียหายหรือสูญหายของสินค้าในระหว่างการขนส่งจากโรงงานของผู้ขายจนถึงโรงงานของผู้ซื้อไว้กับโจทก์ เมื่อสินค้าเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพ ผู้ซื้อว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้ขนส่งสินค้าดังกล่าวจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อรวมทั้งติดตั้งเครื่องจักรดังกล่าว กระบวนการขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อจึงเป็นส่วนหนึ่งของการขนส่งระหว่างประเทศ จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้ว่าโจทก์ไม่มีสิทธิประกอบกิจการประกันภัยในราชอาณาจักรไทย จึงมีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นผู้รับประกันภัยทางทะเลโดยรับประกันภัยสินค้าตลอดเส้นทางขนส่งตั้งแต่โรงงานของผู้ขายที่ประเทศญี่ปุ่นจนกว่าสินค้าจะถึงโรงงานของผู้ซื้อในประเทศไทยหรือไม่ เมื่อความเสียหายของสินค้าเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งทางบกก่อนสินค้าจะถูกส่งถึงมือผู้ซื้อ โจทก์จึงต้องรับผิดชอบในความเสียหายของสินค้าดังกล่าวตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยหรือไม่ และโจทก์ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัยไป โจทก์จะเข้ารับช่วงสิทธิเรียกร้องเอาเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าวได้หรือไม่ ดังนั้น การที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะร่วมกันขนส่งสินค้าแล้วทำให้สินค้าเสียหายเป็นคดีนี้ จึงไม่มีข้อสงสัยว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับพิจารณาพิพากษาคดีชอบแล้ว

จำเลยที่ 1 ทำสัญญารับจ้างจากผู้เอาประกันภัยจัดการนำสินค้าออกจากท่าเรือกรุงเทพ ผ่านพิธีศุลกากรและขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้เอาประกันภัยรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเครื่องจักรดังกล่าวไปติดตั้งในโรงงานของผู้เอาประกันภัยโดยจำเลยที่ 1 เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เอาประกันภัย การที่จำเลยที่ 1 ไปติดต่อเช่ารถฟอร์คลิฟท์จากจำเลยที่ 2 มาดำเนินการในส่วนของการเคลื่อนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร จำเลยที่ 2 มิได้ทำการขนส่งเครื่องจักรแม้เพียงช่วงใดช่วงหนึ่ง จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้ขนส่งอื่น แต่ถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ในการดำเนินการขนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร จำเลยที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 2 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 616

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 2,364,802.41 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 2,241,373.37 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยที่ 1 ให้การขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 2,218,585.63 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน

ดังกล่าวนับแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่โจทก์ ให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 15,000 บาท

จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2547 โจทก์ได้รับประกันภัยสินค้าของบริษัทยูเนี่ยน นิฟโก้ จำกัด ผู้เอาประกันภัย ที่สั่งซื้อสินค้าเครื่องอัดฉีดพลาสติกจากบริษัทในประเทศญี่ปุ่น จำนวน 3 เครื่อง เป็นเงิน 17,745,000 เยน โจทก์ได้รับประกันภัยในภัยพิบัติทั้งปวงของสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นถึงโรงงานของผู้เอาประกันภัยในวงเงิน 19,520,000 เยน ตามกรมธรรม์ สินค้าบริษัทยูเนี่ยน นิฟโก้ จำกัด ที่โจทก์รับประกันภัยได้ขนส่งทางทะเลโดยเรือซัสสุกิ จากเมืองโยโกฮาม่า ประเทศญี่ปุ่น ถึงท่าเรือกรุงเทพในสภาพเรียบร้อย บริษัทยูเนี่ยน นิฟโก้ จำกัด ผู้เอาประกันภัยได้ว่าจ้างจำเลยที่ 1 เป็นผู้ขนส่งสินค้าของผู้เอาประกันภัยจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้เอาประกันภัยรวมทั้งการยกสินค้าเครื่องอัดฉีดพลาสติกเข้าติดตั้งในโรงงาน วันที่ 18 สิงหาคม 2547 จำเลยที่ 1 ได้ทำการขนสินค้าที่โจทก์รับประกันภัยไว้จากท่าเรือกรุงเทพถึงโรงงานของผู้เอาประกันภัย และในการยกสินค้าจากรถยนต์บรรทุกเข้าติดตั้งในโรงงาน จำเลยที่ 1 ได้ตกลงเช่ารถยนต์ฟอร์คลิฟท์ของจำเลยที่ 2 พร้อมพนักงานขับรถ และขณะกำลังยกสินค้าลงจากรถยนต์บรรทุกเพื่อยกเข้าติดตั้งในโรงงานด้วยความประมาทของพนักงานขับรถของจำเลยที่ 2 ผู้ขับรถฟอร์คลิฟท์ทำให้สินค้าตกลงสู่พื้นได้รับความเสียหายจำนวน 1 เครื่อง ผู้เอาประกันภัยได้แจ้งให้โจทก์ทราบ โจทก์ได้ให้บริษัทเทคนิค อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด เข้าทำการสำรวจความเสียหายของสินค้าทั้งหมด ต่อมาบริษัทเทคนิค อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด ได้รายงานว่าสินค้าได้รับการกระแทกอย่างรุนแรง ทำให้อุปกรณ์ภายในและภายนอกได้รับความเสียหายและไม่สามารถซ่อมแซมได้ ถือว่าสินค้าเสียหายทั้งหมด วันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 โจทก์จึงได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าแก่ผู้เอาประกันภัยเป็นเงิน 2,531,093 บาท หลังจากนั้น โจทก์ได้นำซากสินค้าที่เสียหายออกประมูลขาย ได้เงินสด 289,719.63 บาท

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อแรกว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้มีมูลเหตุมาจากการที่บริษัทยูเนี่ยน นิฟโก้ จำกัด ประเทศไทย สั่งซื้อเครื่องอัดฉีดพลาสติกจากประเทศญี่ปุ่น สินค้าถูกขนส่งทางทะเลโดยเรือซัสสุกิจากท่าเรือเมืองโยโกฮาม่าถึงท่าเรือกรุงเทพ และผู้ซื้อได้เอาประกันภัยเป็นสัญญาเดี่ยวครอบคลุมความเสียหายหรือสูญหายของสินค้าในระหว่างการขนส่งจากโรงงานของผู้ขายจนถึงโรงงานของผู้ซื้อไว้กับโจทก์ เมื่อสินค้าเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพผู้ซื้อได้ว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้ขนส่งสินค้าดังกล่าวจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อรวมทั้งติดตั้งเครื่องจักรดังกล่าว กระบวนการขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อจึงเป็นส่วนหนึ่งของการขนส่งระหว่างประเทศ จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้ว่าโจทก์ไม่มีสิทธิประกอบกิจการประกันภัยในราชอาณาจักรไทย จึงมีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นผู้รับประกันภัยทางทะเลโดยรับประกันภัยสินค้าตลอดเส้นทางขนส่งตั้งแต่โรงงานของผู้ขายที่ประเทศญี่ปุ่นจนกว่าสินค้าจะถูกส่งถึงมือผู้ซื้อที่โรงงานของผู้ซื้อในประเทศไทย หรือไม่ เมื่อความเสียหายของสินค้าเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งทางบกก่อนสินค้าจะถูกส่งถึงมือผู้ซื้อ โจทก์จึงต้องรับผิดชอบในความเสียหายของสินค้าดังกล่าวตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยหรือไม่ และโจทก์ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัยไป โจทก์จะเข้ารับช่วงสิทธิเรียกร้องเอาเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าวได้หรือไม่ ดังนั้นการที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะร่วมกันขนส่งสินค้าแล้วทำให้สินค้าเสียหายเป็นคดีนี้ จึงไม่มีข้อสงสัยว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับพิจารณาพิพากษาคดีนี้มานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อต่อไปว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบใน
เสียหายของสินค้าหรือไม่ โดยในส่วนของจำเลยที่ 2 ซึ่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
กลางวินิจฉัยว่าสินค้าเสียหายจากการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 2 ที่จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบ
จำเลยที่ 2 ไม่อุทธรณ์ คดีในส่วนของจำเลยที่ 2 จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาดังกล่าว ส่วนความรับผิดชอบของ
จำเลยที่ 1 นั้น จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ว่า จำเลยที่ 1 ว่าจ้างบริษัททรนและจำเลยที่ 2 เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้า
จากตู้คอนเทนเนอร์เข้าไปติดตั้งในโรงงานของผู้เอาประกันภัย แต่บริษัททรนและจำเลยที่ 2 เดินทางไปถึง
จุดที่ตั้งของสินค้าก่อนกำหนดที่นัดหมายไว้กับจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 1 ยังเดินทางไปไม่ถึง จำเลยที่ 2
ดำเนินการใช้รถฟอร์คลิฟท์ ยกสินค้าออกจากตู้คอนเทนเนอร์โดยจำเลยที่ 1 ไม่ได้รู้เห็น การกระทำของจำเลย
ที่ 2 เป็นการกระทำโดยพลการนอกเหนือจากการว่าจ้างของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดกับ
จำเลยที่ 2 ด้วยนั้น เห็นว่า จำเลยที่ 1 ทำสัญญาจ้างจากผู้เอาประกันภัยจัดการนำสินค้าออกจากท่าเรือ
กรุงเทพ ผ่านพิธีศุลกากรและขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้เอาประกันภัยรวมทั้งการ
เคลื่อนย้ายเครื่องจักรดังกล่าวไปติดตั้งในโรงงานของผู้เอาประกันภัย โดยจำเลยที่ 1 เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้
เอาประกันภัยจำนวน 53,594.50 บาท ตามใบแจ้งหนี้ แม้ใบแจ้งหนี้ดังกล่าวจะระบุรายละเอียดของค่าใช้จ่าย
แต่ละรายการว่ามีจำนวนเท่าใด เช่น ค่าขนส่ง 5,000 บาท ค่าดำเนินการพิธีศุลกากร 7,000 บาท ค่ารถฟอร์คลิฟท์
8,000 บาท ค่ารถเครน 8,000 บาท ค่าบริการ 1,000 บาท เป็นต้น ก็เป็นเรื่องของจำเลยที่ 1 ผู้รับจ้างแสดงให้
ผู้ว่าจ้างทราบว่าจำนวนเงินค่าว่าจ้างที่จำเลยที่ 1 เรียกเก็บจากผู้ว่าจ้างมีความสอดคล้องเหมาะสมกับงานที่ว่า
จ้าง ซึ่งจำเลยที่ 1 รับผิดชอบดำเนินการให้แก่ผู้เอาประกันภัยตามสัญญาว่าจ้าง การที่จำเลยที่ 1 ไปติดต่อเช่า
รถฟอร์คลิฟท์จากจำเลยที่ 2 มาดำเนินการในส่วนของเคลื่อนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร จำเลยที่ 2 มิได้ทำ
การขนส่งเครื่องจักรแม้เพียงช่วงใดช่วงหนึ่ง จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้ขนส่งสินค้าที่ศาลทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัย แต่ถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ในการ
ดำเนินการขนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร เมื่อจำเลยที่ 2 กระทำการดังกล่าวด้วยความประมาท เป็นเหตุให้
เครื่องจักร 1 เครื่อง ตกกระแทกพื้นได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดกับจำเลยที่ 2 ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 616 ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อสุดท้ายว่า
ความเสียหายของสินค้ามีเพียงใด โจทก์มีนายจรรยา ผู้สำรวจความเสียหายของบริษัทเทคนิคัล อินดิเพนเด็นท์
เซอร์เวย์ จำกัด เป็นพยานเบิกความประกอบรายงานการสำรวจความเสียหายของสินค้าเครื่องอัดฉีดพลาสติก
ว่า พยานและทีมงานได้ตรวจสอบสินค้าที่เสียหายจากการตกกระแทกหน้าตัวแทนของจำเลยที่ 1 และ
เจ้าหน้าที่สำรวจภัยของบริษัทพีแอนด์เอ แอดจัสเมนท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทสำรวจภัยของจำเลยที่ 1 พร้อม
วิศวกรของบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักร และตัวแทนของผู้เอาประกันภัย พบว่าถังบรรจุเครื่องจักรมีรอยถูกกระแทก
อย่างหนัก โครงถังซึ่งเป็นเหล็กโปร่งเสียรูปทรงและบุบมาก ฝาเหล็กด้านข้างฉีกขาดมีรอยครูด เป็นรอยย่น บุบ
งอ แผ่นพลาสติกและแผ่นพอลีคาร์บอเนตเครื่องจักรฉีกขาด เข้าซึ่งบุบ บิดเบี้ยว บางแห่งแตก รางสายพานโซ่บิดงอ
หลุดออกจากตำแหน่ง ฝาชุดควบคุมบิดงอ แตกบุบ หลอดไฟและเลนส์ ชุดควบคุมแตก ปุ่มควบคุมยุบตัว แตก
จอภาพบนแผงควบคุมแตกร้าว ได้มีการปรึกษากับบริษัทผู้ผลิตแล้ว เห็นว่า เครื่องอัดฉีดพลาสติกนี้มีความ
ละเอียดมาก หากส่งเครื่องกลับไปซ่อมที่บริษัทผู้ผลิตต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และบริษัทผู้ผลิตไม่รับรองว่าเมื่อ
ซ่อมแล้วจะใช้งานได้ดีเหมือนเครื่องจักรใหม่ ทุกฝ่ายจึงมีความเห็นว่า ต้องถือว่าสินค้าเสียหายทั้งหมด และ
นายสาโรจน์ เจ้าหน้าที่จัดซื้อของผู้เอาประกันภัยเป็นพยานโจทก์เบิกความว่า หลังจากที่บริษัทเทคนิคัล อินดิ
เพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด ตรวจสอบความเสียหายแล้ว ผู้เอาประกันภัยยังแจ้งไปยังบริษัทพานัค จำกัด ซึ่งเป็น
ตัวแทนที่ขายสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัยให้มาตรวจสอบสินค้านี้ด้วย ซึ่งบริษัทพานัค จำกัด ได้ส่งวิศวกรมาทำ
การตรวจสอบเครื่องจักร และรายงานไว้ว่า เครื่องอัดฉีดพลาสติกที่เสียหายเป็นเครื่องจักรที่มีมาตรฐานสูง และ
ความเที่ยงตรง แม่นยำสูง เครื่องจักรได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงมากในส่วนที่เป็นชิ้นส่วนที่สำคัญส่วนใหญ่

ของเครื่องจักร เนื่องจากการตกกระแทกพื้นกะทันหัน จึงไม่มีทางซ่อมเครื่องจักรให้ความเที่ยงตรง ถูกต้อง
แม่นยำ กลับคืนเหมือนเดิมได้แม้จะเปลี่ยนชิ้นส่วนที่เสียหายก็ตามเนื่องจากโครงสร้างของระบบและเครื่อง
กลไก ต่อมาบริษัทเทคนิคัล อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด ได้รับมอบหมายจากโจทก์ให้เป็นผู้ขายซาก
เครื่องจักรที่เสียหายโดยวิธีการประมูล ปรากฏว่ามีผู้ให้ราคาสูงสุด 310,000 บาท หักภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วเหลือ
เงินสด 289,719.63 บาท เมื่อนำเงินจำนวนดังกล่าวหักออกจากราคาเครื่องจักรที่เสียหายแล้วคงเหลือ
ค่าเสียหายเป็นเงิน 2,218,585.63 บาท ส่วนจำเลยที่ 1 โต้แย้งว่าค่าเสียหายสูงเกินไป การประมูลขายซาก
สินค้าได้ราคาต่ำเกินไปโดยไม่มีพยานหลักฐานมาสืบหักล้างหรือโต้แย้งพยานหลักฐานของโจทก์ ทั้งการประมูล
ดังกล่าวได้แจ้งวันประมูลให้จำเลยที่ 1 ทราบแล้ว แต่จำเลยที่ 1 ก็ได้ไปเข้าร่วมการประมูลแต่อย่างใด ที่ศาล
ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางฟังว่า สินค้าหลังจากหักค่าซากแล้วคงเสียหายเป็นเงิน
2,218,585.63 บาท และโจทก์ขอใช้เงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้เอาประกันภัยไปแล้วให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับ
ผิดต่อโจทก์พร้อมดอกเบี้ยนั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าทนายความ 10,000 บาท แทนโจทก์

(สุวัฒน์ วรธนะหทัย - อร่าม เสนามนตรี - สมศักดิ์ เนตรมัย)